

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 41/09-32

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 2. apríla 2009 v senáte zloženom z predsedníčky Ludmily Gajdošíkovej a zo sudcov Jána Lubyho a Ladislava Orosza v konaní o sťažnosti A. H., Š.; J. H., Š.; A. C., P.; M. H., P., a M. H., Š., zastúpených advokátkou JUDr. E. H., Ž., ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 629/1997, za účasti Okresného súdu Žilina, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo A. H., J. H., A. C., M. a H. a M. H. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 629/1997 p o r u š e n é b o l o .

2. Okresnému súdu Žilina p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 629/1997 konal bez zbytočných prietáhov.

3. A. H., J. H., A. C., M. a H. a M. H. priznáva finančné zadosťučinenie každému v sume 1 327,76 € [slovom tisícristodvadsaťsedem eur a sedemdesiatšesť centov (40 000 Sk)], ktoré im je Okresný súd Žilina povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Žilina je povinný uhradiť A. H., J. H., A. C., M. a H. a M. H. trovy konania v sume 906,46 € [slovom deväťstošesť eur a štyridsaťšesť centov (27 308 Sk)] na účet ich právnej zástupkyne JUDr. E. H., Ž., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením sp. zn. IV. ÚS 41/09 z 12. februára 2009 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť A. H., J. H., A. C., M. a H. a M. H. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 629/1997 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti vyplýva, že právny predchodca sťažovateľov podal 9. júna 1997 okresnému súdu žalobu, ktorou sa domáhal určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Po jeho úmrtí (21. augusta 2002) vstúpili do konania sťažovatelia z dôvodu právneho nástupníctva.

Sťažovatelia ďalej uviedli, že ku dňu podania sťažnosti ústavnému súdu nebolo napadnuté konanie právoplatne skončené.

V sťažnosti sa sťažovatelia domáhali, že postupom okresného súdu bolo porušené ich základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy; domáhali sa aj toho, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať v označenom konaní bez zbytočných prietáhov a priznal im finančné zadosťučinenie každému v sume 40 000 Sk (1 328 €). Zároveň požadovali priznať aj náhradu trov právneho zastúpenia.

Okresný súd sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k sťažnosti podaním sp. zn. 1 Spr S/75/09 doručeným ústavnému súdu 16. marca 2009, v ktorom sa okrem iného uvádza:

„Po oboznámení sa so spisovým materiálom konštatujem, že predmetom tohto konania je určenie vlastníckeho práva, resp. po zmene petitu určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva. Priebeh konania a jeho dĺžka sú predovšetkým ovplyvnené počtom účastníkov na strane odporcov. V priebehu súdneho konania bolo zistené, že viacerí z pôvodných 23 odporcov zomreli ešte pred podaním návrhu na súd. V návrhu na začatie konania boli teda ako účastníci označené aj osoby, ktoré už účastníkmi konania vzhľadom na úmrtie nemohli byť. Preto súd musel voči takto označeným účastníkom konanie zastaviť z dôvodu neodstrániteľnej prekážky konania zavinenej navrhovateľom. Okrem toho v priebehu konania viacerí z účastníkov vrátane navrhovateľa zomreli a rýchlosť postupu súdneho konania teda bola ovplyvnená tým, že súd musel v prípade každého úmrtia zisťovať okruh dedičov, s ktorými by mohol konať ako s právnymi nástupcami zomrelých účastníkov. Z prehľadu úkonov za obdobie r. 1997 - 2005 je zrejmé, že v tomto období súd vo veci riadne konal. Podľa názoru Okresného súdu Žilina nemožno v tomto období konštatovať prietahy, ktoré by mali byť spôsobené tunajším súdom. Vo veci boli vykonávané úkony potrebné na zisťovanie okruhu účastníkov v dôsledku úmrtia niektorých účastníkov a tiež úkony smerujúce k upresneniu petitu návrhu, resp. k doplneniu dôkaznej situácie. Čo sa týka obdobia r. 2006 - 2008, v tomto čase súd vo veci nekonal. Toto nekonanie bolo spôsobené tým, že od 1. 3. 2006 zákonná sudkyňa vykonávala stáž na Krajskom súde v Žiline a následne bola od 1. 1. 2007 trvalo predložená na výkon funkcie na tento súd. V januári 2007 bol spis pridelený súčasnému zákonnému sudcovi. Tento po tom, ako nastúpil na výkon funkcie na tunajší súd, prebral značné množstvo vecí a nemohol vo všetkých konať

bez zbytočných prietáhov. Po podaní sťažnosti sudca vo veci určil termín pojednávania na deň 11. 5. 2009.

Chronologický prehľad 6C 629/1997:

- *09.06.1997 - podaný žalobný návrh,*
- *10.08.1997 - uznesenie o ustanovení opatrovníka,*
- *28.08.1998 - zápisnica o pojednávaní,*
- *08.12.1998 - pripojenie dedičských spisov,*
- *zmena rozvrhu práce pre rok 1998 - spis pridelený Z. H. (bez dátumu),*
- *31.10.2000 - zmena rozvrhu práce na rok 2000 - spis pridelený Mgr. B.,*
- *07.05.2000 - vz. 39+N, výzva na PZ navrhovateľa,*
- *24.07.2001 - splnenie výzvy PZ navrhovateľa,*
- *12.10.2001 - vyjadrenie odporcov k návrhu,*
- *27.11.2001 - výzva na PZ navrhovateľa - označenie účastníkov,*
- *28.11.2001 - výzva na Obecný úrad Š., CEPO - zisťovanie pobytu účastníkov,*
- *28.12.2001 - odpoveď CEPO,*
- *03.01.2002 - žiadosť PZ na predĺženie procesnej lehoty, 10.01.2002 - splnenie výzvy PZ navrhovateľa,*
- *13.02.2002 - výzva na Štátny archív B., CEPO - zisťovanie okruhu účastníkov,*
- *18.02.2002 - splnenie výzvy Obce Š.,*
- *26.02.2002 - pripojenie dedičského spisu,*
- *21.03.2002 - odpoveď Štátneho oblastného archívu,*
- *25.03.2002 - výzva na PZ navrhovateľa,*
- *17.04.2002 - splnenie výzvy PZ navrhovateľa,*
- *18.07.2002 - výzva na PZ navrhovateľa,*
- *31.07.2002 - splnenie výzvy PZ navrhovateľa,*
- *09.08.2002 - výzva na Mestský úrad Ž.,*
- *14.08.2002 - splnenie výzvy Mestského úradu Ž.,*
- *16.08.2002 - uznesenie - zastavenie konania voči odporcom 16/, 18/, 19, 20/, 22/,*
- *05.09.2002 - výzva na Obecný úrad H.,*
- *18.10.2002 - urgencia výzvy,*

- 18.10.2002 - uznesenie - ustanovenie opatrovníka odporčyni 23/,
- 30.10.2002 - splnenie výzvy Obecného úradu H.,
- 12.11.2002 - splnenie výzvy Obce Š.,
- 14.11.2002 - výzva na CEPO, Obecný úrad H.,
- 26.11.2002 - splnenie výzvy CEPO,
- 09.01.2002 - urgencia výzvy na Obecný úrad H.,
- 29.01.2003 - splnenie výzvy Obecného úradu H.,
- 18.02.2003 - výzva na Obec D.,
- 06.03.2003 - splnenie výzvy,
- 17.09.2003 - zisťovanie dedičského konania po navrhovateľovi,
- 16.10.2003 - podanie PZ navrhovateľa - návrh na vstup účastníkov do konania a návrh na zmenu návrhu,
- 12.11.2003 - uznesenie o zmene petitu,
- 16.01.2003 - výzva na OS Topolčany,
- 13.02.2004 - pripojený spis z OS Topolčany,
- 16.02.2004 - doručovanie uznesenia o zmene petitu právnym nástupcom,
- 30.03.2004 - doručovanie uznesenia o zmene petitu právnym nástupcom,
- 14.04.2004 - výzva na CEPO,
- 26.04.2004 - splnenie výzvy,
- 31.05.2004 - výzva na notársky úrad - označenie právnych nástupcov,
- 22.06.2004 - splnenie výzvy,
- 14.09.2004 - vytýčený termín pojednávania na 2.3.2004,
- 20.09.2004 - podanie odporcu 6/,
- 21.09.2004 - pripojenie dedičského spisu,
- 28.09.2004 - výzva na Štátny okresný archív,
- 06.10.2004 - splnenie výzvy Katastrálnym úradom B.,
- 22.11.2004 - žiadosť PZ navrhovateľa o zmene termínu pojednávania,
- 23.11.2004 - zápisnica o pojednávani - odročené na termín 18.01.2005,
- 18.01.2005 - zápisnica o pojednávani - odročené na neurčito,
- 14.02.2005 - splnenie výzvy Obce Š.,
- 11.03.2005 - výzva na PZ navrhovateľa,

- 29.03.2005 - splnenie výzvy,
- 22.04.2005 - výzva na Obec Š.,
- 02.05.2005 - splnenie výzvy,
- 01.03.2006 - odchod zákonnej sudkyne na stáž na KS Žilina - pridelenie spisu JUDr. Š.,
- 01.06.2006 - spis opätovne pridelený zákonnej sudkyňi,
- 31.12.2006 - odchod zákonnej sudkyne na KS Žilina,
- 24.01.2007 - spis pridelený Mgr. A. K.,
- 05.03.2009 - vytýčený termín pojednávania na deň 11.05.2009.“

K vyjadreniu okresného súdu sťažovatelia zaujali stanovisko podaním doručeným ústavnému súdu 26. marca 2009, v ktorom okrem iného uviedli, že nesúhlasia s vyjadrením okresného súdu, že v období rokov 1997 až 2005 vo veci riadne konal. Sú toho názoru, že „*toto tvrdenie nezodpovedá objektívnej realite, nakoľko v tomto období súd nevykonal okrem pojednávania dňa 28.08.1998 žiadne úkony až do 09.07.2001, kedy vyzval právnu zástupkyňu navrhovateľov na preukázanie skutočností tvrdných v návrhu na začatie konania, ktorú výzvu táto splnila podaním zo dňa 24.07.2001. Následne súd vykonával sporadicky úkony - opätovné zisťovania na tie isté subjekty, pričom všetky tieto úkony nemožno považovať za účelné, hospodárne a najmä za úkony smerujúce k meritórnemu rozhodnutiu veci. Od výzvy súdu na Obecný úrad Š. zo dňa 20.04.2005, ktorá výzva bola splnená dňa 02.05.2005, sa vo veci až doposiaľ nekonalo. Mám za to, že v konaní na Okresnom súde Žilina sp. zn. 6C/629/1997 vznikli prieťahy spôsobené súdom a jeho nekonaním, resp. konaním, ktoré bolo neefektívne a nesmerovalo ku skončeniu veci, teda ku rozhodnutiu veci rozsudkom.*

Pokiaľ ide o vyjadrenie zákonného sudcu zo dňa 09.03.2009, tento konštatuje množstvo pridelených vecí. Vychádzajúc z názorov Ústavného súdu SR vyslovených v jeho nálezoch, zaťaženosť sudcu nie je dôvodom, pre ktorý by bolo možné akceptovať nekonanie súdu vo veci. Účastníkovi konania nemôže byť na ujmu tá skutočnosť, že ten-ktorý sudca má pridelených množstvo nevybavených spisov. Toto je vecou rozvrhu práce samotného súdu a účastník nemá napokon ani možnosť tieto skutočnosti ovplyvniť. Fakt, že vo veci bol po podaní ústavnej sťažnosti sťažovateľmi vytýčený termín pojednávania na deň

11.05.2009, nemá na existenciu priedahov žiadny vplyv, nakoľko stav právnej neistoty sťažovateľov stále trvá.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti trváme na dôvodnosti uplatnenej sťažnosti proti porušovaniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 127 zák. č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky v celom rozsahu...“

Obsah súvisiaceho spisu okresného súdu potvrdzuje úkony uvedené v jeho vyjadrení z 12. marca 2009, a preto ústavný súd poukazuje len na úkony uvedené v tomto vyjadrení, ktoré považuje za preukázané.

Ústavný súd vyzval účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde na vyjadrenie, či trvajú na ústnom pojednávaní senátu ústavného súdu. Okresný súd vo svojom vyjadrení súhlasil s upustením od ústneho pojednávania. Sťažovateľ uviedol, že ak ústavný súd „uzná za vhodné prejednanie veci bez nariadenia pojednávania, s takýmto postupom súdu súhlasíme a na verejnom ústnom pojednávaní... netrváme“.

Pretože ústavný súd dospel k názoru, že od ústneho pojednávania v danej veci nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci, so súhlasom účastníkov konania od neho upustil.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovatelia sa svojou sťažnosťou domáhali vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priedahov.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, podľa ktorej len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

Napadnuté konanie začalo 9. júna 1997, keď právny predchodca sťažovateľov podal žalobu, ktorou sa domáhal určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam.

Po úmrtí právneho predchodcu (21. augusta 2002) sťažovatelia vstúpili do konania ako jeho dedičia, pričom podaním doručeným okresnému súdu 16. októbra 2003 požiadali o zmenu žalobného návrhu domáhajúc sa, aby súd určil, že predmetné nehnuteľnosti patria

do dedičstva po ich zomrelom právnom predchodcovi. Navrhovanú zmenu petitu okresný súd uznesením z 12. novembra 2003 pripustil.

V súvislosti s procesnoprávnym nástupníctvom (sukcesia) sťažovateľov, teda so zmenou doterajšieho účastníka konania na strane žalobcu, a to na základe univerzálnej sukcesie (dedenie), ústavný súd už v predchádzajúcej judikatúre konštatoval, že táto skutočnosť má zásadný význam pre vymedzenie obdobia, ktoré podlieha posúdeniu namietanej protiústavnosti napadnutého konania okresného súdu, pretože v uvedenom prípade v dôsledku zmeny účastníkov konania nedošlo ku vzniku nového procesnoprávneho vzťahu (ako pri zámene účastníkov konania), ale k procesnoprávnemu nástupníctvu do už existujúceho procesnoprávneho vzťahu (m. m. napr. I. ÚS 52/01, I. ÚS 177/06). S prihliadnutím na uvedené ústavný súd nemal pochybnosť, že sťažovatelia môžu uplatňovať základné právo na konanie bez zbytočných prieťahov aj pre štádium konania, ktoré tejto zmene predchádzalo.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že spory o určenie vlastníckeho práva, resp. o určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva, tvoria bežnú súčasť rozhodovacej agendy všeobecných súdov a nemožno ich v zásade po skutkovej ani právnej stránke hodnotiť ako zložité.

Ústavný súd v zhode s názorom okresného súdu uvedeným vo vyjadrení k sťažnosti pripúšťa určitú mieru skutkovej zložitosti, ktorá vyplýva z veľkého počtu účastníkov konania, najmä v súvislosti s tým, že viacerí účastníci konania vrátane právneho predchodcu sťažovateľov v priebehu konania zomreli, avšak týmito skutočnosťami podľa názoru

ústavného súdu nemožno ospravedlniť rozsiahlu nečinnosť okresného súdu vyhodnotenú na inom mieste tohto nálezu.

2. Správanie sťažovateľov ako účastníkov konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred okresným súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov.

Ústavný súd konštatuje, že nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by mali byť pripísané na ťarchu sťažovateľov v súvislosti s priet'ahmi v napadnutom konaní.

3. Napokon ústavný súd z hľadiska existencie zbytočných priet'ahov hodnotil samotný postup okresného súdu v napadnutom konaní. V doterajšom priebehu tohto konania ústavný súd zistil tieto obdobia nečinnosti:

- od 9. júna 1997 (doručenie žaloby okresnému súdu) do 10. augusta 1998 (uznesenie o ustanovení opatrovníka),
- od 8. decembra 1998 (pripojenie dedičských spisov) do 7. mája 2001 (výzva okresného súdu),
- od 22. apríla 2005 (výzva okresného súdu) do 5. marca 2009 (nariadenie termínu pojednávania).

Celková doba nečinnosti okresného súdu v doterajšom priebehu napadnutého konania presahuje sedem rokov.

Z uvedeného vyplýva, že podstatná časť doterajšieho priebehu napadnutého konania je poznačená nečinnosťou okresného súdu. Argumenty okresného súdu uvedené v jeho vyjadrení k sťažnosti (stáž zákonnej sudkyne na Krajskom súde v Žiline, vysoký počet pridelených vecí) nemohol ústavný súd akceptovať, pričom v tejto súvislosti už v predchádzajúcej judikatúre uviedol, že nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť súdne konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov

a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prietahy v súdnom konaní (napr. I. ÚS 127/04, IV. ÚS 43/06).

Ústavný súd pripúšťa, že zisťovanie okruhu dedičov po zomrelých účastníkoch mohlo priebeh konania čiastočne spomaliť, avšak na druhej strane je toho názoru, že okresný súd vzhľadom na povahu prerokúvanej veci mohol v súlade s § 107 ods. 3 OSP pokračovať v konaní s právnymi nástupcami zomrelých účastníkov bez nutnosti vyčkania na výsledky dedičských konaní.

V súvislosti s hodnotením dĺžky konania ústavný súd vo svojej predchádzajúcej judikatúre už vyslovil, že z ústavnoprávneho hľadiska je neprijateľné, aby právna neistota v napadnutom konaní nebola odstránená ani po uplynutí viac ako 11 rokov od jeho začatia (m. m. napr. IV. ÚS 260/04, IV. ÚS 127/08).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k názoru, že namietaným postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 629/1997 došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

III.

Pretože ústavný súd zistil porušenie základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy okresným súdom, prikázal mu, aby vo veci konal bez zbytočných prietahov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádzajú sťažovatelia domáhajúci sa rozhodnutia súdu vo svojej veci.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovatelia žiadali aj o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia každému v sume 40 000 Sk (1 328 €) z dôvodov uvedených vo svojej sťažnosti. Poukázali najmä na to, že v dôsledku neukončenia konania pretrváva u nich dlhodobo pocit právnej neistoty.

Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen deklarovanie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania okresného súdu vedeného pod sp. zn. 6 C 629/1997 a berúc do úvahy konkrétne okolnosti daného prípadu, ako aj skutočnosť, že konanie vo veci nebolo do rozhodnutia ústavného súdu právoplatne skončené, ústavný súd považoval priznanie sumy 1 327,76 € (40 000 Sk) každému zo sťažovateľov (t. j. v rozsahu požadovanom sťažovateľmi) za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľov, ktoré im vznikli v dôsledku ich právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom advokátkou JUDr. E. H. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených

prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2007, ktorá bola 632,54 € (19 056 Sk). Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia a podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), pričom výšku základnej sadzby tarifnej odmeny bolo potrebné v súlade s § 13 ods. 3 vyhlášky znížiť o 20 %, lebo ide o spoločné úkony pri zastupovaní „dvoch alebo viacerých osôb“. Úhrada za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2008 predstavuje spolu s režijným paušálom 2 x 6,31 € (2 x 190 Sk) u jedného sťažovateľa sumu 181,29 € (5 461,60 Sk), t.j. trovy právneho zastúpenia piatich sťažovateľov boli priznané v celkovej sume 906,46 € (27 308 Sk).

Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľov (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. apríla 2009